

Hierbij nodig ik u van harte uit voor de bijeenkomst die de Contactgroep Gezondheid en Chemie (CGC) organiseert in samenwerking met de Nederlandse Vereniging voor Arbeidshygiëne (NVvA):

Van veilige werkwijzen naar veilig en gezond gedrag

Leidt de introductie van veilige werkwijzen en goede praktijken ook daadwerkelijk tot een verlaging van blootstelling en het aantal beroepsziekten in Nederland?

Donderdag 10 november 2016 - 13.30-16.30 uur - Ontvangst vanaf 13.00 uur

Locatie: Aristo, Utrecht Lunetten (<http://aristo.nl/nl/Locaties/Aristo-utrecht>)

Inleiding

Over het bevorderen van veiligheid en gezondheid op de werkplek is veel bekend. Maar één aspect vormt een relatief onbekende factor en dat is de invloed van menselijk gedrag op veiligheid en gezondheid. Voor de industrie is het een uitdaging om voor alle stoffen en handelingen op verschillende werkplekken stof-specifieke risicobeoordelingen uit te voeren. Onder andere de REACH-regelgeving en Nederlandse Arbowetgeving reiken hiervoor kaders aan en vele goede praktijken, veilige werkwijzen, arbocatalogi en andere pragmatische initiatieven zijn ontwikkeld om werknemers op een veilige en gezonde manier te laten werken met gevaarlijke stoffen. De vraag is echter of de invoering van al deze werkwijzen en protocollen ook daadwerkelijk leidt tot een verlaging van blootstelling aan gevaarlijke stoffen en daarmee tot een verlaging van het aantal beroepsgerelateerde ziekten in Nederland. Zijn de protocollen goed opgesteld? Worden de beschreven werkwijzen goed nageleefd en verandert daarmee het gedrag van werknemers? Hoe gedraagt een werknemer zich in een groep en in een bepaalde omgeving? Waarom doen ze bepaalde zaken wel of niet? Zijn er alternatieven ter verbetering van preventiegedrag?

Bij asbestverwijdering is gekozen voor een worst-case benadering, met als gevolg dat een beheersregime wordt gekozen dat ook in het ergste geval nog voldoende bescherming biedt aan mens en milieu. Veel tijd en energie wordt gestoken in het naleven, controleren en handhaven van de afgesproken regels. Hierbij lijkt soms het doel van deze regelgeving, namelijk het borgen van een veilige en gezonde werkomgeving, uit het oog te worden verloren. Deze strikte regels maken het bovendien erg lastig om af te wijken van bestaande processen en gewoonten, ook als deze leiden tot meer veiligheid en gezondheid of vermindering van kosten.

In deze bijeenkomst worden, in samenwerking met de Nederlandse Vereniging voor Arbeidshygiëne (NVvA), de verschillende invalshoeken van dit thema belicht door sprekers met verschillende achtergronden en met praktijkvoorbeelden.

Programma

(Dagvoorzitter is Wouter Fransman)

- 13.00 - 13.30   **Ontvangst met koffie en thee**
- 13.30 - 13.40   Opening door de bestuursleden **Nicole Palmen** (CGC) en **Margreet Sturm** (NVvA). Mededelingen uit de besturen van CGC en NVvA.
- 13.40 - 14:10   **Risico-reductie in het kader van REACH – case study van een laboratorium** (Fenneke Linker, DSM)
- 14.10 - 14.40   **Hoe beïnvloedt menselijk gedrag het risico op gezondheidsschade tijdens asbestverwijdering in België?** (Jan van Bouwel, IDEWE)
- 14.40 - 15.00   Pauze
- 15.00 - 15.30   **De rol van goede praktijken in de Nederlandse asbest wetgeving** (Jody Schinkel, TNO)
- 15.30 - 16.00   **Resulteren gedragsveranderingen in een gezondere werkomgeving?** (Jop Groeneweg, Universiteit Leiden)
- 16.00 - 16.25   **Paneldiscussie met de sprekers**
- 16.25 - 16.30   **Afsluiting met samenvatting van de leerpunten** (Leidt de introductie van veilige werkwijzen en goede praktijken ook daadwerkelijk tot een verlaging van blootstelling en het aantal beroepsziekten in Nederland?)

De sprekers:

Ir. Fenneke Linker (ERT, rah) is senior toxicoloog/arbeidshygiënist bij het DSM Centre of Expertise for DSM Materials en ondersteunt al gedurende ruim 20 jaar de DSM business-groepen, o.a. door het maken stoffevaluaties t.b.v. benodigde beheersmaatregelen, afleiden van interne grenswaarden, opstellen van toxicologische stofprofielen, bij REACH registraties, opstellen van meetstrategieën en beoordelingen van blootstellingsmetingen.

Ir. Jan van Bouwel is arbeidshygiënist bij IDEWE (België) en gespecialiseerd in onderzoek naar en voorlichting over asbest verwijdering. Hij is disciplineverantwoordelijke Arbeidshygiëne, laboverantwoordelijke, erkend asbestlabo, en preventieadviseur (niv 1) in de Groep IDEWE / IBEVE in België. Sinds 1997 is hij actief binnen het domein van asbest onderzoek en voorlichting.

Dr. Ir. Jody Schinkel is werkzaam bij TNO als arbeidshygiënisch onderzoeker op het gebied van de beoordeling van de blootstelling. Hij is betrokken geweest bij de ontwikkeling, validatie en evaluatie van generieke blootstellingsmodellen zoals de Stoffenmanager en de Advanced REACH Tool (ART). Hij coördineert momenteel het Nationale Programma Asbest en werkt aan innovatieve oplossingen voor het veilig werken met asbest.

Dr. Jop Groeneweg is docent cognitieve psychologie aan de Universiteit van Leiden en gespecialiseerd in risicomanagement. Hij schrijft boeken, is de man achter het internationaal erkende Tripod model voor incidentanalyse en geeft trainingen bij bedrijven over menselijk gedrag in relatie tot veiligheidsaspecten.

De Contactgroep Gezondheid en Chemie

De Contactgroep Gezondheid en Chemie (CGC) is een multidisciplinair discussieforum met als doel het uitwisselen van informatie over de gezondheid van de mens in relatie tot chemische factoren en het bevorderen van het netwerk van mensen werkzaam op dit terrein. Dit wordt gerealiseerd door het organiseren van themamiddagen voor bedrijfsartsen, veiligheidskundigen, arbeidshygiënisten, toxicologen, medisch milieukundigen en milieugezondheidskundigen. De middagen worden, afhankelijk van het thema, georganiseerd in samenwerking met de Nederlandse Vereniging voor Arbeidshygiëne (NVvA), de Nederlandse Vereniging voor Veiligheidskunde (NVVK), de Nederlandse Vereniging voor Toxicologie (NVT), de Nederlandse Vereniging van Medische Milieukunde (NVMM) en de Nederlandse Vereniging voor Arbeids- en Bedrijfsgeneeskunde (NVAB). De themamiddagen bieden de mogelijkheid om al deze verschillende specialisten bij elkaar te brengen en zo multidisciplinaire netwerken te laten ontstaan.

Meer informatie over de programma's van de CGC kunt u vinden op de website van de Nederlandse Vereniging voor Arbeidshygiëne, www.arbeidshygiene.nl, door te kiezen voor "Vereniging", "Contactgroepen" en "Gezondheid en Chemie". U vindt daar de programma's en presentaties van de CGC-bijeenkomsten die al hebben plaatsgevonden. Als lid van de CGC ontvangt u uitnodigingen voor nieuwe bijeenkomsten.

Tijdens de bijeenkomst worden door de CGC uitsluitend aan leden van de CGC certificaten van deelname uitgereikt ten behoeve van certificering. Deelnemers die geen lid zijn van de CGC maar wel lid zijn van één van bovengenoemde beroepsverenigingen kunnen hun eigen beroepsvereniging verzoeken om een certificaat van deelname te verstrekken.

Aanmelding als lid van de CGC is mogelijk via info@epsnet.nl

In 2017 zijn er CGC-bijeenkomsten op:

19 januari samen met de NVVK,

9 maart samen met de NVT Sectie arbeidstoxicologie,

8 juni samen met de NVAB,

14 september samen met de NVMM en op

9 november samen met NVvA.